

Kulturní relativismus a jeho ošidnost v současném světě

Co to je kulturní relativismus?

Kulturní relativismus je koncept, který vychází z předpokladu, že jednotlivé kultury mají odlišné hodnoty, normy a praktiky jsou relativní. Tento koncept nám pomáhá porozumět a respektovat kulturní odlišnosti. Je to uznání, že každá kultura má své vlastní hodnoty, normy a způsoby života, které jsou ovlivněny na základě historických, sociálních a kulturních podmínek. Klade se důraz na respektování, akceptování různorodosti a odlišnosti mezi kulturami bez jakéhokoliv hodnocení a souzení.

Tento koncept se stanovil na počátku 20. století jako opozice k evolucionistické doktríně evropocentrismu. V antropologii byl nastolen jako dogma židovským antropologem Franzem Boasem v roce 1896.

Kulturní relativismu může být velmi problematický pokud je zneužitý. Může totiž sloužit jako ospravedlnění porušování lidských práv, diskriminace i nespravedlnosti proti kulturním tradicím. Lidská práva jsou univerzální a založena na základních lidských hodnotách a tudíž by kulturní odlišnost neměla být překážkou v respektování a dodržování těchto univerzálních hodnot. Proto je důležité vyhledávat rovnováhu mezi respektování kulturních tradic a ochranou základních lidských práv.

Hlavním argumentem kulturního relativismu je, že hodnoty a normy jsou výsledkem kulturní socializace a výchovy a jsou tedy relativní k dané kultuře. Dalším aspektem ošidnosti kulturního relativismu, je jeho potencionální negativní dopad na dialog mezi kulturami a následným porozuměním. Každá kultura může být považována za izolovaný a neporušitelný systém hodnot a norem a tímto může dojít k špatnému porozumění mezi kulturami. Hannerz uvádí, že respektování kulturní rozmanitosti by nemělo vést k izolaci, ale spíše k otevřenému dialogu a vzájemnému obohacení.

Další ošidností může být otázka rovnosti pohlaví a práv žen. Některé kulturní tradice a normy mohou přispívat k nerovnosti mezi ženami a muži. Například v oblastech vzdělání, zaměstnání, v politice, ale i v rodinných vztazích. Přestože bychom měli respektovat a tolerovat různorodost kulturních tradic, neměli bychom přehlížet, že rovnost pohlaví je univerzálním principem, který by měl platit.

Mezi další problémy kulturního relativismu patří lidská důstojnost, protože existují různé kulturní praktiky a tradice, které mohou porušovat základní lidskou důstojnost. Příkladem můžou být tresty, mučení, diskriminace nebo také náboženství.

V některých afrických zemích je ženská obřízka stále prováděným rituálem. Problém nastává tehdy, kdy dojde ke dvěma rozdílným pohledům na danou věc. Příkladem této ošidnosti je Francie, kde žije hodně afrických přistěhovalců, kteří chtějí své tradice dodržovat, i přesto, že

to je životu nebezpečné a hodně žen jsou zmrzačený na celý život. Kvůli dodržování této tradice bylo už mnoho z nich odsouzeno podle francouzského práva. Dalšími příklady ošidností může být zmíněn kanibalismus nebo infanticida.

K závěru je tedy klíčové přistupovat ke kulturnímu relativismu s kritickým a zároveň respektujícím postojem. Je důležité vyhledávat rovnováhu mezi respektováním kulturních tradic, hodnot, ochranou základních lidských práv a univerzálních hodnot. Velmi důležité pro nalezení této rovnováhy a budování spravedlivějšího světa je diskuze, analýza a reflexe.